

Hajnali városkép ceruzával

Szemétesvödörök kuporodnak a házak elé
a hajnali roppanó hóba
és hallgatják a szél ismerős cicegését
a sikátorokból

Nem mozdulnak
papirosfarkuk maguk alá húzzák a szemétesvödörök
félálomban
duruzsolnak maguknak egy kicsit
mert jön jön a reggel
és a sárkánygerincű házak
éhes kapuikkal a csöndbe harapnak
és megindulnak a teherautó-komondorok
felugatnak a gépek
és zúzódik fröccsen a hó

De most még érintetlen a csönd
a hó a szelidség
Bolygók
zúmmognak okosan valahol
és viselős lányok tipegnek ég és föld között
a termékenység deszkaszalain

Márky Imre

Örök sebem

Nevem napjára gratulált a Végzet!
Gyászos, gyehennás, gyilkos fájdalom
Szívembe mart, mély fájdalomra vezett.

Vadász kockált vakra pörgetem,
Ködöt sűrűsít kérdések miértje,
Csak egy a biztos itt — örök sebem.

Almok tündére és vágyak lidérce
Zsongón-zsibongón zúmmogott körül:
Dús szökésed s kék szemed dicsérted.

Virágzó báznak mind tükröt törül,
Egynek taposva és egymást taposva:
A balga verseny gyászi hagy örökül.

A drámák medrét sorsok árja mossa;
Hűszéves lánykám, véged dicsételek;
Könnyek fűrésztik lelkünk bánatosra.

Az Őr, hol állat tombol, nincs jelen?
(Deríti napját jóra és gonoszra!)
Jaj, nem sugallt egy felsőbb intelem!

Felhőtlen égből villám sújt orozva...
Igaz száj nincs, mely tudhatná: mit volt;
Véres vetésed nőtt, halál-borozda.

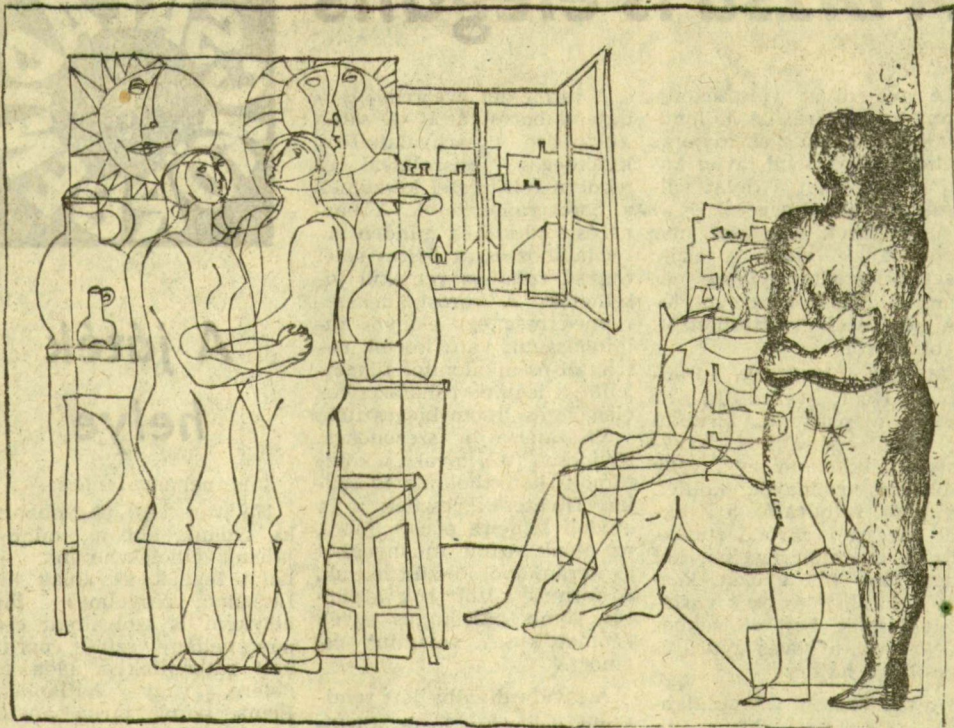
Szived fölött két néma seb sikolt,
Bár nem hallhattam, mégis egyre hallom
Dalos szádról az élműlt sikolyt.

Holt Heddykémét megvallatva, vallom:
Bűnbánatot nem győzhet válaszod;
Csalódná pukkan szét a pletyka-ballon.

A bú s a részvét tengert árad ott;
Talán mindnyájunk bánatát tetézi
Hű hűgömé, ki érted fáradozt.

Keservek súlyán meggyörnyedve néz,
Könnyű ruhácskád, mely halványba kéklett...
(Altassanak bú nyírják halk meséit!)

Nevem napjára gratulált a Végzet!

Stefániay Edit EMLÉK

Sipkay Barna

Ketten az éjszakában

Egy percet állt a vonat. Amikor eldübörgött, a professzor ottmaradt a sinek között egy nagy táskával. Olyan üres volt az állomás, mint egy frissen ásott sírgödör.

— Hordár! Hordár!
Előcsamogott egy vasutas. Nyugodtan hallgatta a professzor dühöngését, aki elátkozott dögtetemőnek titulálta a helységet, s a kérdésre, hogy itt talán járvány pusztított, csak egyszerűen „nem, uram!”-mal válaszolt.

— Hát akkor mire várnak?
A hordár a professzor türelmetlenségét nyilván tréfára vette, mert a táskára bökött:

— Ezért hívtott, uram?
— Talán sakkozunk itt, úgy gondolja?

— Ön szeret sakkozni?
A messziről érkezett most már nyugtalanul sandított körül. Hiszen csupán ketten vannak. És éjszaka.

— Én ugyebár most érkeztem. A táskám meglehetősen nehéz. A feladat egyszerű: megemeli a táskámat és mindketten elindulunk. Tehát?

A hordár jóindulattal mosolygott az öregemberre.

— Elég nagyknak látszik a poggyásza, uram. Valóban olyan nehéz is?

— Győződjék meg róla — mondta a professzor.

A vasutas azonban cigarettát puhítgatott és rágyújtott.

— Mi van benne?
— Hogy hogy mi van benne? — kérdezte a professzor.

— No igen, mi van benne?
— Minden! Erti! Minden!
— Akkor csakugyan nehéz lehet. A helyzet pedig az, hogy én nem igen szoktam nehéz poggyászokat az utasoknak továbbcipelni.

— Tisztázzunk valamit. Maga hordár?
— Hát uram, ez nézőpont kérdése. Ha értem kiált, akkor igen, hordár vagyok.

— És ha felszólítom, hogy hozza a bőröndömöt? Akkor már nem bizonyos, hogy hordár?

— Valahogy így, uram. A professzor felkacagott, aztán morogva pénztárcájából kisebb bankót választott.

— Itt van, fogja és küldjön egy másik hordárt, aki beviszi a poggyászatot.

— Látja uram, ez az, ami nem lehetséges.

— Mi nem lehetséges?
— Egyedül vagyok uram — mutatta fel bütykös, vastag ujját az ember.

— Ne tréfáljon velem, hallja?
— Dehogy tréfálok.

— Mit akar tőlem? Pénzt?
— Nem vagyok rabló, uram.

— Valami szándéka csak van, nem?!
— Nekem semmi, uram. A professzor leült a bőröndre. A hordár egykedvűen dohányzott.

— Meddig fogunk itt rostokolni? — kérdezte az öregember.

— Az öntől függ, uram.

— Tőlem? Hogyan? Én nem bírom már a poggyászt, nem értem?

— Hogyne érteném. Nem bírja. Elhiszem.

— Akkor?
— Már egyszer kérdeztem uram, hogy mi van benne. Nem kíváncsiságból. De ön megsértődött.

— Lehetséges, de nem értem, mi köze a bőröndöm tartalmának az ön tevékenységéhez?

— Esetleg javaslattal szolgálhatok. Amennyiben igényli, uram.

— Tehetek mást?
— Tehát igényli. Ez esetben megpróbálhatná, uram, kissé könnyíteni a poggyászában.

— Mit mond?
— Átnézhetné és kidobálhatná a felesleget.

— Örültségek!
— Kérem, ne bosszankodjunk. Mondtam, ez csak javaslat. Az ember sok dolgot rakogat a lakásában is, már nem tudja, miért és mit, csak amikor költözésre kerül sor, kiderül, hogy csupa felesleges lamlom, amivel telve vannak a fiókok. Talán átgondolná uram, bizonyos benne, hogy ami a táskájában súlyosodik, mind szükséges?

A professzor törülgette a szemüvegét. Szemügyre vette még egyszer az állomást, aztán a szelid óriást.

— Minthogy nem akarok reggelit itt télenkedni, kénytelen vagyok válaszolni.

— Szó sincs róla, uram. Mondom, csak önmagának kell felelnie.

A professzor meghökkenett. „Micsoda éjszaka ez!”
— Na jó — mondta megadással. — Tehát: szerintem mindenre szükségem van.

— Átgondolta, uram?
— Teljesen.

— Hát ez baj.
— Szóval, ez esetben maradok itt a poggyászzal?
— Ez a helyzet, uram.

— Ertem. Mindenáron könnyítenem kell rajta.
— Így van pontosan.

— De hát tudja mi van ebben a poggyászzal? Ért maga a filozófiához?
— Keveset. Két gyerek többet eszik, mint egy, három többet, mint kettő.

— Egyszóval nem ismeri Descartest? Platont? Sokratust?
— Ezek is a poggyászában vannak?

— Igen, ók is! És még sokan!
— És mindezt cipelte, uram? Miért nem hagyta a könyvtárban?

— Hogyan hagyhatnám? Hurcoltam magammal, de már nem bírom...

— Bizonyos abban, hogy milderre önnek szüksége van?
— Már válaszoltam!

— Talán akkor nem a táskában kellene cipelnie, uram. Talán inkább a fejében.

— Ott vannak!
— Hát akkor igazán kidobálhatná a táskából a pusztapapírtömeget. Képzelmé uram. Talán inkább a fejébe hurcolná saját poggyászatát, tele haszontalan lomokkal, amik számomra fontosak voltak. Uram, az a tömeg el se férne az ön jókora táskájában.

— Ugyan mik volnának azok?
— Hát, hirtelen magam sem tudom. Például a kukorica, az ásó, a balta, az akasztófa... látja, uram, csak az akasztófa sem férne el önnél, pedig sok ösömöt arra kötötték, amikor lázadottak az igazért. Nekem már nincs szükségem poggyásza uram, és ez a helyzet önnel is. Gondolkozzon csak, van idő.

— Kezdem érteni — simogatta homlokát a tudós.

— Úgy értem, dobjam el az egészemet?
— Na, helyben vagyunk.

— Mármost azt, ami teher.

— Csakis.

A tudós gondolkodott.

— De ha mégis szükségem volna...
— Uram itt, ebben a helyzetben megkap mindent.

— Mindent?
— Amire embernek valóban szüksége lehet.

A professzor még egyszer hosszan gondolkodott. Aztán felállt.

— Hát akkor mehetünk, barátom.

A hordár nem lepődött meg. Elindultak. Hátra se néztek.

— No, nem jobb így?

Micikéje se érdekelt volna akkor engem: forgattam buta fejű a könyvet, rajzolgattam a palatáblára, meg anyám szavait hallgattam, milyen nagyszerű is az az iskola. Apám kint a hátsó szímben, ahova szalonnasütésre ment ki a család, a nagy, okos tanítóról mesélt estéként. Ezt a színt lomták használtuk, a gazda a nyárikönyha mellé építtette valamikor. Csöpögött a szürke zsír a kenyérre, s én a tűzbe révedezve csodáltam a nagy okos tanítót, aki majd minden tudományra megtanít, aki úriembert farag majd belőlem, hogy ne legyek elhagyott szegény, mint az apám. — Jegyző, doktor, vagy akár tanító úr lesz a Gézuska, csak tanuljon szorgalmasan. — Így biztatgatott az apám.

Akkor este csak forgolódtam az ágyamban. Nem álmodtam, mégis látam magamat cilinderrel a fejemen, fehér kesztyűvel, sétabottal, arany zsebórással passzentes mellényben. Mindenki, még a Szegeci Pityu is kalapot emelt előttem, akivel pedig nagy haragban voltam, mivelhogy a birsalmáját nem felezte meg velem. Én meg szívélyesen lendítettem viszonzásul ide is, oda is a cilinderemet.

S egyszerre belevisit az udvarról az álmomba Micike kétségbeesett nyávogása, annyira, hogy felültem az ágyamban. Apám, anyám mélyen aludtak. Sajnáltam Micikét, mert talán megint bántják szegényt. De nagyon bánthatják, mert rettenetesen nyávog. szinte visít, kiabál. Az apám fel nem költethem, mert ő csak úgy akar ránta segíteni, hogy agyonüti. Ekkor már nemcsak kiabált, hanem kaparta is kívülről az ajtót. Kicsontam, kikapcsoltam az ajtót. De

Micike nemhogy megnyugodott volna, hanem berohant egyenesen a szobába, ráugrott a varrógépre, és ahogy kifért a torkán, fájó hangon könyörgött. Anyám felébredt, apám felugrott, egyenesen a Micike torkánál lendült. És Micike kirohant az ajtón, aztán visszarohant, legalább háromszor megismételte, közben szüntelenül nyávogott. Apám meg dühösen szaladgált ki-be utána:

— Agyonütöm! Elegem van ebből az egyből is!

— Ez a macska tényleg megbolondult — mondta az anyám. Azért mégis lehet valami oka, hogy ilyen háborodott. — Azzal kibotorkált az örökösen síró Micike után. De alig ért ki az ajtón, összecsapta a kezét:

— Szent Isten, ég a szín...!
Kirohottunk.

Apám feltépte az utcai kaput, az arrajárókat behívta segíteni, akik a pánikot csak növelték: kiabáltak, szaladgáltak, vödörrel, vízfordó edényekkel követelték.

— A szalonnasütés eredménye — nézett anyám vádlón, gúnyosan az apámra.

A szín szürke füstgomolyba burkolózott.

Micike szaladt elől, mi követtük. De a padlásfeljáró létrájánál még az erős apám is megtorpant, mert ki mert volna a ropogó lángtengerbe utánamenni. Micike felszaladt nagy sikoltással, mintha ember sikoltott volna, fájó, őrvongó ember, s beugrott a lángtengerbe. Kis idő múlva egy kismacskával a szájában jelent meg a létra tetején.

— Megvan a tűz fészke, ide a vizet a szín közepére, ott parázlik — kiáltott egy hang a szín bejárából.

Anyám megint odapiszkált az apámnak:

— Sose képes lelocsolni a parazsat szalonnasütés után. Ha ez a macska nincs, leég a szín, de a nyárikönyha is. Miből fizetnénk ki?

Micike ekkorra már a második kismacskával fáradozott lefelé a létráról. Csakúgy dülöngélt, meg-megszédült apró terhével.

Apám hirtelen levágta magáról a vállára dobott kabátját, felgyűrte a hálóinge ujját, s felszaladt a létrán. Nagymami kétségbeesve kiabált utána:

— Fiam, fiam, nincs ott semmi mentenivaló, üres a padlás.

Tíz se számoltam, mikor megláttuk az ölében a mentenivalót. Jött az apám lefelé a létrán köhögve, fuldadozva, de azért mosolyogva, ölében egy korhadat fadobozzal, melyben apró macskaéletek szükköltek. Es letette a létra alatt a lábát a földre, és meg-simogatta a benne levő kis Micikéket. És hiába kilenc kismacska nyávogott már a lábában, apám mégis mosolygott. Megdörzsölte füsttől mart szemét, lihegve mondta:

— Majd csinálunk nekik a spórheld alatt tágas helyet, jó vastagon ronggyal. Még meg találnak fulladni ebben a szűk lábában.

— Hát mind megtartjuk, édesapám? — szakadt ki belőlem. — Mind a kilencet? — Mire apám felkapta a lábát a kilenc aprósággal, meg a Micike mamával, s vitte őket befelé a könyhába, a spórheld alá, miközben jó hangosan visszazólt a tűzoltás zajában:

— Meg, fiam, megtartjuk. Ahol hat embernek van harapnivalója, ott tíz macska sem halhat éhen.